

SEMINÁŘ Z DĚJEPISU

Čtyřletý studijní cyklus (3. / 4. roč.) a vyšší stupeň osmiletého studijního cyklu (septima / oktáva)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář z dějepisu doplňuje a rozšiřuje výuku vybraných témat vyučovacího předmětu dějepisu, který vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost dle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia RVP GV. Cílem předmětu je rozšířit znalosti žáků o vybraná témata – především z oblasti poválečných a regionálních dějin; inspirovat žáky k hlubšímu zájmu o historické a aktuální problémy s využitím odborných přístupů, autentických pramenů, kritického badatelského přístupu i badatelských institucí. Seminář také sleduje přípravu k maturitním zkouškám a studiu na VŠ, a to nejen historie, nýbrž také dalších společensko-vědních oborů. Vzhledem k seminární formě výuky je kladen důraz na aktivní výstupy žáků formou referátů, prezentací, diskusních či textových příspěvků.

Organizační a časové vymezení

Seminář z dějepisu navazuje na výuku dějepisu 1. až 4. ročníku gymnázia a podle zájmu studentů je realizován buď jako jednoletý nebo jako dvouletý samostatný vyučovací předmět s dotací 2h týdně; dle ročníkového studijního plánu. Studenti docházejí do specializované učebny dějepisu, kde jsou pro výuku využívány audiovizuální prostředky.

Realizovaná průřezová témata

Seminář vzhledem ke svému obsahu zapojuje ve výuce všechna průřezová témata. Jejich konkrétní vstupy jsou uvedeny v rámci vzdělávacího obsahu předmětu:

- Osobností a sociální výchova (OSV)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

Mezipředmětové vztahy

Jsou konkretizovány ve vyučovacím obsahu předmětu; obecně jde především o základy společenských věd (ZSV), český jazyk a cizí jazyky, výtvarnou a hudební výchovu, fyziku a další.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vycházejí z obecných zásad stanovených RVP GV, ŠVP a didaktikou dějepisu pro střední školu. Vyučovací obsah, formy a metody výuky dějepisu směřují k rozvoji klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Zapojujeme rozličné zdroje informací (texty, mapový materiál, dokumenty, internetové zdroje,...)
- Podněcujeme je k samostatnému uvažování a hodnocení (otázky analytické, syntetické...)
- prohlubujeme správné užívání pojmů (důraz na výklad terminologie)
- Rozvíjíme samostatné výstupy žáků

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme heuristické, problémové, diskusní a další efektivní metody
- Žáci obhajují své názory a závěry – diskuse, argumentace
- Žáci se učí poznávat historii prostřednictvím různých pramenů, literatury a zdrojů (kritický přístup)
- konfrontujeme dějiny se současností (aktualizace, analytické a syntetické myšlení)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme schopnost interpretovat historické prameny (včetně pamětníků)
- Nabízíme dostatek příležitostí k vyjádření vlastního názoru (funkční otázky, sokratovský dialog)
- Učíme žáky obhajovat vlastní názor, argumentovat, naslouchat druhým (respekt a tolerance k dalším názorům)
- Učíme je vyjadřovat se výstižně, v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

- Navozujeme situace, které žákům umožní spolupracovat ve skupinách zkoušet si v nich různé role
- Dodáváme žákům sebedůvěru, společně vytváříme dobrou pracovní atmosféru
- Využíváme příležitosti k prezentaci sociální problematiky v dané době, vedeme žáky k solidaritě se sociálně znevýhodněnými skupinami (emancipace, etnicita, kulturní rozdíly,...)
- Vedeme žáky k sociální, politické, kulturní, náboženské i národnostní toleranci s dostatečnou mírou odsouzení a varování před extremismem

Kompetence občanské

- Žáky učíme tolerovat a respektovat jiná kulturní, sociální a náboženská společenství
- Vedeme je k zodpovědnosti v rozhodování na základě různých historických příkladů
- Žáci si uvědomují hodnotu svých dnešních práv a demokratického systému
- Vedeme je k odmítání jakýchkoliv forem útlaku, násilí a extremismu
- Pěstujeme kladný vztah k národním tradicím a kulturnímu dědictví
- Na příkladu zločinů totalitních režimů zdůrazňujeme hodnotu a nutnost aktivního občanského a morálního postoje

Kompetence k podnikavosti

- S využitím projektové výuky přispíváme k rozvoji a upevňování pracovních návyků
- Na příkladu historie jako vědního oboru, pomocných věd historických a dalších souvisejících společensko-vědních disciplín nabízíme možnost uplatnění na základě historického/dějepisného vzdělání
- Vybízíme žáky k účasti i tvorbě aktivit souvisejících s historií města/regionu/země

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Výuka žáků se SVP vychází z obecných zásad stanovených školním vzdělávacím programem. Přístupy vyučujícího jsou podrobněji rozebrány v úvodu k vyučovacím předmětům dějepis. Vzhledem k seminární formě výuky může být přístup k žákům se SVP realizován v menším počtu ještě efektivněji. Vyučující v případě potřeby spolupracuje na PLPP či IVP. Pro podporu domácí přípravy a zvládnutí dílčích úkolů lze využít také aplikace „Google classroom“.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Výuka žáků mimořádně nadaných se řídí obecnými zásadami stanovenými v ŠVP. Seminář je primárně zaměřen na práci se žáky s mimořádným zájmem o dějepis a umožňuje vyšší míru individuálního přístupu než běžné vyučovací hodiny. Vyučující především motivuje žáka k výběru témat dle jeho zájmu a rozvoji badatelských a studijních dovedností. Seminář žáka dokáže připravit ke studiu historie nebo příbuzných oborů na VŠ. Nabízí také vedení středoškolské odborné činnosti (SOČ). V případě potřeby vyučující spolupracuje na IVP pro mimořádně nadaného žáka. Ke koordinaci domácí nebo hlubší badatelské práce lze také využít aplikace „Google classroom“.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu SEMINÁŘ Z DĚJEPISU

3. / 4. ročník, 2 hodiny týdně

Očekávané výstupy dle RVP	Školní očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků ➤ vysvětlí ekonomické a hospodářské souvislosti dějin regionu v kontextu země a Evropy ➤ poukáže na rozdíl mezi vývojem zemí demokratického světa a zemí v rámci komunistického bloku ➤ uvede příklady nedemokratických praktik režimů východního bloku ➤ aktivně vyhledává informace v kontextu dějepisného poznání ➤ pochopí význam klíčových osobností pro dějiny zemí i širších regionů ➤ docení význam vědy a kultury v moderní době ➤ vysvětlí přínos objevů v oblasti vědy a techniky pro světovou civilizaci ➤ uvažuje v evropských a globálních souvislostech 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s historií dějepisectví • ocení význam Rožmberského rodu • vyzdvihne význam johanitské komendy • popíše průmyslovou výrobu v regionu • rozebere poválečné dějiny regionu • vyzdvihne slavné ženy v dějinách • do hloubky probere význam KBSE, Charty 77 a souvisejícího disentu • popíše železnou oponu na Šumavě • rozebere dějiny komunistické Číny a maoistického teroru • rozebere průběh a důsledky kubánské revoluce, režimu Fidela Castra, dekolonizace a diktatur v Jižní Americe • rozebere problematický vznik Izraele a arabsko-izraelské konflikty • seznámí se s vybranými osobnostmi poválečných dějin • pochopí pozadí a hlavní centra světového terorismu (zejm. islamistického) • vyzdvihne význam vybraných žen ve světových dějinách • v kontextu uvede významné vynálezy • v souvislostech pozná dějiny módy • seznámí se s historickými způsoby měření času 	<p>Témata z českých dějin: České dějepisectví Rožmberkové v jižních Čechách Johanité a Strakonice Průmyslová výroba na Strakonicku Strakonice v poválečných dějinách Slavné ženy českých dějin Helsinská konference a Charta 77 Železná opona na Šumavě</p> <p>Témata ze světových poválečných dějin Čína po druhé světové válce Kubánská revoluce a Fidel Castro Rozpad koloniálního systému Jižní Amerika – Chile, Argentina Izrael, arabsko-izraelské války Rozpad Jugoslávie a situace na Balkáně Vybrané osobnosti světových dějin (M. L. King, N. Mandela, Patrice Lumumba, ...) Světový terorismus a jeho pozadí</p> <p>Slavné ženy světových dějin</p> <p>Vynálezy a slavní vynálezci</p> <p>Dějiny módy</p> <p>Historická chronologie</p>	<p>ČJ – dějepisectví a prameny Z – region a jeho dějiny, Strakonice, Prácheňsko Ekonomie – průmysl v regionu VMEGS – poválečná situace VDO, Právo, Politologie – Charta 77, disent, projevy odporu vůči komunismu Z – Šumava, hranice ČSSR, železná opona</p> <p>VMEGS – komunistický blok, komunistická Čína VDO – odmítnutí maoistického teroru Z – geografie států Etika, Religionistika – Izrael a jeho problémy, arabsko-izraelský konflikt, vč. dnešní situace OSV – role osobností v dějinách Cizí jazyky – vybrané termíny</p> <p>VMEGS – pozadí světového terorismu OSV – role žen v dějinách</p> <p>Fy, Ch, Bi – slavné vynálezy a jejich význam</p> <p>VV – dějiny módy Fy, M – měření času</p>